



Huineng (638-713) & de Platform-Soetra

t.b.v. Zenweekend met John de Weerd – voorjaar 2023

1. Gedicht van Shenxiu (Jinshu Joza)¹

“Ons lichaam is de Bodhi-boom
En onze geest een heldere spiegel
Zorgvuldig poetsen wij uur na uur
Om geen stof neer te laten strijken”

2. Gedicht van Huineng (Eno)²

“Er is geen Bodhi-boom
Noch staat er een heldere spiegel
Aangezien alles leegte is
Kan stof nergens neerstrijken”

3. Grondbeginsel, kern en basishouding³

Huineng: “Beste vrienden vanaf het allereerste begin tot op de dag van vandaag heeft iedereen binnen mijn traditie het volgende onderwezen. Zonder te denken⁴ is het belangrijkste grondbeginsel, vormloosheid is de kern, en de basishouding is dat je je nergens aan vastklampt. Vormloosheid wil zeggen dat je elke vorm kunt loslaten ook al ben je ermee verbonden. Zonder te denken wil zeggen dat je niet denkt, zelfs niet als je in gedachten bent verzonken. Het is de oorspronkelijke aard van de mens dat hij zich nergens aan vastklampt.

De gedachtestroom stopt nooit; eerdere gedachten, huidige gedachten en toekomstige gedachten volgen elkaar zonder ophoud op. Als we niet langer meegaan in onze gedachten, belichamen we een grotere werkelijkheid dan het eigen lichaam en binnen de gedachtestroom zal er geen plaats zijn voor welke gehechtheid dan ook. Als we ons vastklampen aan één gedachte, gaan we mee in de gedachtestroom; dit noemen we ook wel bevangenheid. Als je niet langer meegaat in je gedachten dan ben je onbevangen. Daarom bestaat de basishouding erin dat je nergens in meegaat.

Beste vrienden, in het handelen alle identificatie loslaten is vormloosheid. Als je je identificaties kunt loslaten is het wezen van je ware aard zuiver. Daarom wordt vormloosheid als het wezen beschouwd.

Onder alle omstandigheden onbevooroordeeld zijn wordt zonder te denken genoemd. Als je het onderscheid ziet tussen wat er is en wat je denkt dat er is, vallen alle gedachten over de dingen weg. Als je je niet langer opwindt over de dingen, ga je niet langer mee in gedachten en zul je in een nieuwe werkelijkheid herboren worden.

Studenten, pas op! Raak niet verstrikt in realisme of idealisme. Als je dat wel doet, is het al erg genoeg dat je het zelf bij het verkeerde eind hebt, des te erger wordt het als je anderen gaat aanmoedigen in hun misvattingen. De verwarde mens ziet niet zelf en schoffeert het onderricht van de soetra's. Daarom wordt zonder te denken als het grondbeginsel beschouwd. Omdat een mens in zijn verwarring er

¹ Paragraaf 7 uit de vertaling van Philip Yampolski

² Paragraaf 8 uit de vertaling van Philip Yampolski

³ Paragraaf 17 uit de vertaling van Philip Yampolski

⁴ Wu-nien of te wel wu-hsin (no mind]

allerlei gedachten op nahoudt met betrekking tot zijn omgeving, ontstaan er op basis daarvan ideeën die in strijd zijn met het onderricht en daar komen talloze verlangens en onjuiste opvattingen uit voort. Daarom heeft dit onderricht zonder te denken tot haar grondbeginsel genomen.

Beste Mensen, identificeer je niet met opvattingen en meningen; ga niet mee in gedachten. Als er geen denken zou zijn, dan heeft zonder te denken geen plaats om te bestaan. "Zonder" is het "zonder" van wat? "Denken" betekent "denken" aan wat? "Zonder" betekent het loslaten van het dualisme dat verlangens voortbrengt. "Denken" betekent denken aan de oorspronkelijke aard van de ware werkelijkheid. De ware werkelijkheid brengt gedachten voort; gedachten zijn het functioneren van de ware werkelijkheid. Ofschoon je ziet, hoort, ervaart en weet, als je gedachten laat opkomen in een non-dualistisch bewustzijn, blijf je onder alle omstandigheden kalm en ben je altijd vrij. In het Vimalakirti-soetra staat: 'Alhoewel hij naar buiten toe de dingen helder onderscheidt, is hij innerlijk stevig geworteld in non dualiteit.'"

4. Meditatie en wijsheid⁵

Huineng: "Beste vrienden, mijn onderricht van de Dharma neemt meditatie en wijsheid als basis. Zeg nooit dat meditatie en wijsheid verschillend zijn; ze zijn een eenheid, niet twee aparte dingen. Meditatie zelf is de substantie van wijsheid; wijsheid zelf is de functie van meditatie. Op het moment dat er wijsheid is, dan bestaat meditatie in wijsheid; op het moment dat er meditatie is, bestaat wijsheid in meditatie. Goede vrienden, dit betekent dat meditatie en wijsheid hetzelfde zijn. Studenten, zeg niet dat meditatie een middel is tot wijsheid, of dat wijsheid een middel is tot meditatie, of dat meditatie en wijsheid van elkaar verschillen. Deze zienswijze vasthouden impliceert dat dingen dualiteit hebben - als er goed wordt gesproken terwijl de geest niet goed is, zullen meditatie en wijsheid niet hetzelfde zijn. Als geest en spraak beide goed zijn, dan zijn het innerlijke en het uiterlijke hetzelfde en zijn meditatie en wijsheid hetzelfde. De beoefening van zelf-ontwaken ligt niet in verbale argumenten. Als jullie ruzie maken - wat eerst komt, meditatie of wijsheid, zijn jullie misleide mensen. Je zult niet in staat zijn om het argument te beslechten en in plaats daarvan zul je vasthouden aan objectieve dingen, en zul je nooit ontsnappen aan de vier toestanden van verschijnselen."

5. Het licht is functioneren van de lamp⁶

Huineng: "Goede vrienden, hoe zijn meditatie en wijsheid hetzelfde? Ze zijn als de lamp en het licht dat deze voortbrengt. Als er een lamp is, is er licht; als er geen lamp is, is er geen licht. De lamp brengt het licht voort; het licht is het functioneren van de lamp. Dus hoewel ze twee namen hebben, zijn ze in wezen niet twee. Met meditatie en wijsheid is dat ook zo."

-*-

⁵ Paragraaf 13 uit de vertaling van Philip Yampolski

⁶ Paragraaf 15 uit de vertaling van Philip Yampolski